

**SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI**

**TUTKIMUS JA
JULKAISUT
2021**

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISHANKKEET

A practitioner's tool for designing good practices on refugee integration

UNHCR, 2020–2021

Tutkija: Sari Vanhanen

Migration Policy Group (MPG) -ajatushautomon koordinoimassa hankkeessa kehitetään pakolaisten kotoutumiseen ja erityisesti haavoittuvuuden tunnistamiseen liittyvä kyselypohja eri toimijoiden (viranomaiset, valtakunnalliset järjestöt) käyttöön. Tavoite on rakentaa avoimesti käytössä oleva työväline toiminnan suunnittelua ja arviointia varten. Taustalla on kysymys siitä, millä tavoin YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n suositukset käytännössä toteutuvat eri EU-maissa. Hankkeessa MPG-tiimi kokoaa alustavan kyselypohjan, jota arvioidaan ja testataan hankkeen partnerimaissa. Kysely sisältää arvioita mm. sosio-ekonomisesta osallisuudesta, yhteiskunnallisista oikeuksista ja kulttuurisesta integraatiosta. Lisäksi sen ohessa täydennetään tietopankkia aiheeseen liittyvistä hyvistä käytännöistä hankkeen EU-maissa (European Website on Integration, EWSI). Suomesa kyselypohjan pilotoinnista ja siitä koottavasta käyttäjäarvioinnista vastaa Siirtolaisuusinstituutti.

Deep Mapping the 'Uncharted Territories' of Finnish Immigrant History

Koneen säätiö, 2020–2024

Tutkija: Samira Saramo

Hanke tarkastelee suomalaista siirtolaisuushistoriaa eri näkökulmista ja pyrkii näin edistämään dialogia siirtolaisuustutkimuksen ja kanadalaisen asutajakolonialismin tutkimuksen välillä. Hanke rakentaa moniaistisen ja kerrostuneen digitaalisen kartan suomalaisesta uudis/asutuksesta Ontariossa. Tämä avoimesti saatavilla oleva kartta hyödyntää karttografiaa, kertomuksia, valokuvia, äänimaisemia, väestötilastoja, ekologisia kuvauksia ja arkistolähteitä. Tavoitteena on tarjota uusia tapoja nähdä monimutkaisia ja risteäviä/limitäisiä suhteita paikkaan, historiaan ja identiteettiin. Tämän lähestymistavan ja työkalun avulla suomalaisten siirtolaisten historia sekä sijoittuu yhteisön itsemäärittelyihin merkityksellisiin paikkoihin, että ulottuu eri ajanjaksojen yli fyysisen ympäristön, alkuperäiskansojen näkemysten, valtion asettamien kolonialististen viitekehysten sekä väestö- ja taloushistoriallisten yleiskuvien muuttuvissa konteksteissa.

Displacement, Placemaking and Wellbeing in the City

Suomen Akatemia, 2019–2021

Tutkijat: Tiina-Riitta Lappi ja Miika Tervonen

Kansainvälinen konsortiohanke tutkii rakenteita ja prosesseja, joiden kautta erilaiset asuinsijoiltaan joutuneet pakkosiirtolaiset joko kytkeytyvät osaksi eurooppalaisia ja intialaisia kaupunkeja, tai jäävät niiden marginaaliin. Konsortio vertailee siirtolaisten osallisuutta ja hyvinvointia urbaaneissa ympäristöissä Intiassa, Suomessa, Norjassa ja Isossa-Britanniassa. Tutkimuksessa haastatellaan siirtolaisia, viranomaisia ja järjestötoimijoita, vertaillaan paikallistason muuttoliikepolitiikkaa, sekä kartoitetaan siirtolaisten hyvinvointia ja kaupunkitilan käyttöä. Lisäksi hankkeessa toteutetaan kaupunkisuunnittelustudioita, joissa tutkijoiden ja opiskelijoiden yhteistyönä haetaan konkreettisia ratkaisuja pakkomuuttajien osallisuuden vahvistamiseen. Projekti tuottaa tietoa tasa-arvon ja hyvinvoinnin vahvistamisen mahdollisuuksista urbaaneissa ympäristöissä.

European Web Site on Integration (EWSI)

Euroopan komissio, 2010–

Suomen maakoordinaattori: Markku Mattila

EWSI-kehittämishankkeessa, joka käsittelee Euroopan unionin alueella olevien maahanmuuttajien kotoutumista, tuotetaan yhteisportaaliin erityisteemoista maakohtaista vertailevaa analyysia, ns. Special Features ja Integration Dossiers. Hanketta koordinoi Migration Policy Group, Bryssel.

Histories of Refugeedom in the Nordic Countries

NOS-HS, 2020–2021

Tutkijat: Johanna Leinonen (OY) ja Miika Tervonen

Hankkeen tarkoituksena on lisätä ymmärrystä erilaisten pakkomuuttojen roolista Pohjoismaiden historiassa ja kansallisvaltioiden kehityksessä 1800-luvulta lähtien. Hanke järjestää kolme työrhythmapaamista vuosina 2020-2021 Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa. Tavoitteena on kehittää aihepiirin pohjoismaista tutkimusyhteistyötä. Erilaisten pakkomuuttajien – kansainvälisten ja maan sisäisten pakolaisten, turvapaikanhakijoiden sekä karkotettujen henkilöiden – kokemuksien historiallinen tutkimus on ollut Pohjoismaissa suhteellisen vähäistä. Pakkomuuttojen tutkimus on painottunut laajemminkin yhteiskuntatieteisiin, ja heijastanut usein julkisten keskusteluiden lyhyttä aikajännettä. Kiinnitämme tästä lähtökohdasta huomion Pohjoismaihin pit-

käaikaisina pakkomuuttojen kohdemaina, ja myös niiden tuottajina. Kartoitamme työryhmätapaamisissa pakkomuuttojen historian sokeita pisteitä ja yhteisiä piirteitä, sekä tuoreita menetelmiä ja lähdeaineistoja niiden tutkimiseen. Olemme kiinnostuneita myös muistamisen politiikasta, ja tavoista, joilla erilaiset pakkomuuttajaryhmät on muistettu, ohitettu tai vaiennettu kansallisessa historiankirjoituksessa.

Intimate geographies of bordering: Deportability and its effects on Finnish citizens with foreign spouses and their extended families (INDEFI)

Suomen Akatemia, 2021–2025

Tutkijat: Saara Pellander, Eveliina Lyytinen, Jaana Palander ja Zeinab Karimi

Hankkeessa tarkastellaan kuinka maahanmuuton kontrolli vaikuttaa intiimeihin suhteisiin ja kuinka intiimit suhteet vaikuttavat maahanmuuton kontrolliin. Karkotusuhana kanssa elämisen kielteiset vaikutukset ulottuvat ulkomaan kansalaisia pidemmälle. Ne vaikuttavat myös heidän suomalaisiin kumppaneihinsa, perheisiinsä ja ystäviinsä. Tutkimus selvittää, kuinka rajat ja maahantulon kontrolli sekä intiimi elämänpiiri linkittyvät. Se perustuu etnografiselle kenttätutkimukselle (havainnointia, haastatteluja) sellaisten ulkomaan kansalaisten lähipiirissä, jotka ovat parisuhteessa Suomen kansalaisen kanssa ja joiden oleskeluoikeus on epävarma. Lisäksi hankkeessa tutkitaan maahanmuuttoviranomaisia ja viranomaisten päätöksiä. Tutkimus tarjoaa välineitä tiukentuvan maahanmuuttopolitiikan vaikutusten tarkasteluun.

Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien kielikoulutus ja osaamista vastaavaan työhön ohjautumisen edistäminen Etelä-Pohjanmaalla (KORKIT)

Euroopan sosiaalirahasto (ESR), 2021–2023

Tutkijat: Markku Mattila, Toni Ahvenainen ja Mika Raunio

Hanke keskittyy Etelä-Pohjanmaan korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien koulutusta vastaavaan työllistymiseen. Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien keskeiseksi työllistymisen esteeksi on tunnistettu heikko suomen kielen taito koulutusta vastaavan työpaikan vaatimaan suomen kielen taitoon verrattuna. Hankkeessa kehitetään erityistä yksilölliseen opetukseen ja oppimiseen perustuvaa kielikoulutusmallia, joka huomio oppijan omat eriytyneet tarpeet sekä alueen työmarkkinoiden asettamat vaatimukset. Hanke kehittää myös alueellista palvelupolkuja, joka auttaa korkeasti koulutettuja maahanmuuttajia löytämään täydennys- ja jatko-opintoreittejä sekä tunnistamaan Suomen ulkopuolella hankittua osaamista ja hankkimaan sille kansallisen tunnustamisen. Hanke on konsortiohanke, jota johtaa Siirtolaisuusinstituutti (Seinäjoen toimipiste) ja jonka partnereina ovat Etelä-Pohjanmaan Opisto, Tampereen ammattikorkeakoulu ja Tampereen yliopisto.

Kuntien kotouttamisohjelmat- selvitys

Työ- ja elinkeinoministeriö, Kotoutumisen osaamiskeskus, 2021

Tutkijat: Pekka Kettunen ja Laura Koskimies (Innolink)

Hankkeessa analysoidaan ja arvioidaan kuntien kotouttamisohjelmia. Hankkeen alkuvaiheessa selvitettiin kaikkien manner-Suomen kuntien ohjelmatilanne. Sen mukaan kuntien omat ja seutuohjelmat ovat yhtä yleisiä. Toisessa vaiheessa tutkitaan tarkemmin 20 erikokoisen ja eri puolilla maata sijaitsevan kunnan ohjelmia sekä ohjelmien laadullisella analyysillä että sitä täydentävillä haastatteluilla. Lisää tietoa hankitaan vielä kolmannessa vaiheessa laajalla puhelinhaastattelulla. Hankkeen pääasiallisia kysymyksiä ovat miten ohjelmia on valmisteltu, millaisia painopisteitä niissä on sekä miten ohjelmien toteutumista seurataan. Lisäksi selvitetään ohjelmien hyödyllisyyttä kunnille sekä ohjelmien kehittämistarpeita.

Lapin ja Koillismaan kausimuutto ja pendelöinti matkailualalla

Liikesivistysrahasto 2020, muu rahoitus 2021–2022

Tutkijat: Merja Paksuniemi (LY) ja Elli Heikkilä

Hankkeen tavoitteena on analysoida Lapin ja Koillismaan matkailualan työn ja työvoiman kohtaantoa kausimuuton ja pendelöinnin näkökulmasta. Hankkeen ensimmäinen tavoite on Suomen nykytilan kartoitus, jonka perusteella muodostetaan käsitys työvoiman alueellisen liikkuvuuden, ts. pendelöinnin laajuudesta matkailualalla, sen erityispiirteistä ja maantieteellisistä painotuksista. Toinen tavoite liittyy tapaustutkimuksen, Lappi ja Koillismaa, avulla saatavaan tietoon alueellisen liikkuvuuden ja monipaikkaisuuden seurauksista. Kolmantena tavoitteena on muodostaa synteesi alueellisen liikkuvuuden nykytilanteesta ja sen esteistä ja ratkaisumalleista. Hanke toteutetaan Siirtolaisuusinstituutin ja Lapin yliopiston yhteishankkeena.

Lastensuojelun asiantuntijuus maahanmuuttajalasten ja -perheiden sosiaalityössä (LAMPE)

STM:n tutkimusrahoitus yliopistotaseeseen sosiaalityön tutkimukseen, 2021–2023

Tutkija: Maili Malin

Tutkimushankkeessa tutkitaan, minkälaista asiantuntijuutta lastensuojelun sosiaalityössä tarvitaan, jotta palvelutarpeen arviointi ja käytettävät menetelmät vastavat maahanmuuttajaperheiden, -nuorten ja -lasten tarpeisiin ja noudattavat Lasten oikeuksien sopimusta (LOS). Globalisaation mukanaan tuoma muutos näyttäytyy monimutkaisina asiakastilanteina, joissa sosiaalityöntekijät ilmaisevat asiantuntijuuden riittämättömyyttä. Lisäksi palvelujärjestelmän rakenteelliset esteet jättävät maahanmuuttajaperheitä vaille varhaista tukea tarjoavia perhepalveluja ja lastensuojelun avohuollon palveluita. Tilastollisessa mallissa tutkitaan, mitkä van-

hempien/huoltajien ominaisuudet esiintyivät riskitekijöinä ennen lapsen sijoittamista lastensuojelun sijaishuoltoon. Lisäksi arvioidaan suomalaisen lastensuojelun sijaishuollon laatua ja sen yhteyttä lasten elämäntilanteisiin nuorena aikuisena (palvelupolkujen mallinnus). Lisäksi tuotetaan uutta tutkimustietoa maahanmuuttajataustaisten lapsiperheiden, nuorten ja lasten palvelutarpeista ja –kokemuksista ja sosiaalityöntekijöiden kokemuksista lastensuojelun palveluiden toimijoina. Saatujen tutkimustulosten perusteella konsultoidaan yhteistyötahoja ja määritellään asiantuntijuuden käytännöllis-teoreettinen tietoperusta lastensuojelun sosiaalityöhön maahanmuuttajalasten ja -perheiden parissa.

Maahan muuttaneiden poliittinen osallistuminen

Jenny ja Antti Wihurin rahasto, 2021

Tutkija: Pekka Kettunen

Hankkeen tarkoituksena on tutkia ulkomaalaistaustaisten henkilöiden poliittista osallistumista ja sen edellytyksiä. Aikaisemman tutkimuksen mukaan eri väestöryhmien kesken on suuria eroja osallistumisen suhteen. Hankkeella on kolme päämäärää: 1) Luoda kirjallisuuskatsaus aiheesta, 2) Tehdä empiiristä tutkimusta, jossa kontekstina ovat vuoden 2021 kuntavaalit Varsinais-Suomessa. Kohderyhmänä ovat sekä ehdokkaat että valitut henkilöt. Heille tehdään kysely ja osaa haastatellaan, tilanteen mukaan ryhmässä, miten he näkevät poliittisen osallistumisen rajoitukset ja mahdollisuudet ulkomaalaistaustaisten keskuudessa. 3) Koota julkaisu, jossa on sekä alan tutkimusta Suomessa että poliittiseen osallistumiseen liittyvää tuoretta tutkimustietoa.

Maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi suomenruotsalaisissa kunnissa

Svenska Kulturfonden, Tre Smeder, Vaasan sairaanhoitopiiri, 2020–2021

Tutkija: Maili Malin

Hankkeessa tarkastellaan maahanmuuttajien terveyttä ja hyvinvointia kaksikielisissä kunnissa Suomessa. Hypoteesina on, että maahanmuuttajien terveys ja hyvinvointi ovat paremmat suomenruotsalaisissa kunnissa kuin suomenkielisissä kunnissa. Hankkeen tutkimusaineistoina ovat THL:n Finmonik kyselyaineisto ja Siirtolaisuusinstituutin CAGE -hankkeen rekisteriaineisto. Tavoitteena on tuottaa tietoa sairaanhoitopiiriin henkilöstöille, luottamushenkilöille ja viranomaisille yleensä maahanmuuttajataustaisten terveydestä ja hyvinvoinnista suomenruotsalaisissa ja suomenkielisissä kunnissa. Samalla saadaan tärkeää tietoa päättäjille ja tutkijoille.

MATILDE – Migration Impact Assessment towards Integration and Local Development

Horizon 2020, 2020–2023

Tutkija: Magnus Enlund

Hankkeessa tutkitaan kolmansien maiden maahanmuuttajia ja heidän kotoutumistaan 13 vuoristo- ja maaseutualueella Euroopassa. Suomen kohdalta tutkitaan Pohjois-Karjalan ja Pietarsaaren seutua Pohjanmaalla. Siirtolaisuusinstituutin suomenruotsalainen yksikkö toimii paikallisena partnerina hankkeessa. Hanketta koordinoi Institute for Regional Development, EURAC, Italiasta.

Mobile Futures: Monimuotoisuus, luottamus ja kaksisuuntainen kotoutuminen

Suomen Akatemisen Strategisen Tutkimuksen Neuvosto, 2021–2027

Tutkijat: Saara Pellander, Elli Heikkilä, Eveliina Lytinen, Mika Raunio ja Sari Vanhanen

Mobile Futures on monitieteinen, osallistava konsortiohanke, jonka tavoitteena on edistää oikeudenmukaista ja osallistavaa suomalaista yhteiskuntaa, ja vastata väestörakenteen muutoksen haasteisiin kuten väestön ikääntymiseen ja työikäisen väestönosa suhteelliseen vähenemiseen. Kansainvälinen muuttoliike voi olla yksi vastaus väestörakenteen muutokseen, mutta se edellyttää yhteiskunnallisia valmiuksia maahanmuuttajien kotoutumiseen. Tavoite on kääntää kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä katse koko yhteiskuntaan ja tarkastella sosiaalista ja institutionaalista luottamusta. Hankkeessa sovelletaan ja kehitetään LivingLab-menetelmää, jossa tutkijat ja hankkeen yhteistyökumppanit etsivät yhdessä ratkaisuja ja rakentavat keskinäistä luottamusta. Hanketta johdetaan Åbo Akademiassa ja mukana ovat Siirtolaisuusinstituutin lisäksi Oulun yliopisto sekä Turun yliopisto.

Muuttoliike kuntien elinvoiman moottorina – Seinäjoen kaupunkiseudun aluekehityksen tutkimushanke

Seinäjoen kaupunkiseutu, 2019–2021

Tutkijat: Markku Mattila, Mika Raunio, Toni Ahvenainen ja Elli Heikkilä

Muuttoliike muovaa voimakkaasti suomalaista yhteiskuntaa ja vaikuttaa kuntien elinvoimaisuuteen, jonka keskeisimmät tekijät ovat inhimillinen pääoma ja ihmiset. Tällä hetkellä voimakkaimmat muuttovirrat kohdistuvat pääkaupunkiseutuun ja suurimpiin kaupunkeihin, jotka imevät väestöä sekä ulkomailta että muualta Suomesta. Näiden seutuihin kuulumattomat alueet kilpailevat kuitenkin samoista resursseista säilyttääkseen elinvoimansa. Kasvun ja elinvoiman edellytys on riittävä ja ikärakenteeltaan kasvua tukeva väestöpohja. Tutkimushankkeen keskiössä ovat tulomuuttajat ja alueelta muuttaneet: Miten saada ihmiset valitsemaan asuinpai-

kakseen Seinäjoen kaupunkiseutu, miten sitouttaa heidät alueelle? Hanke perustuu reaaliaikaiseen, usealla mittarilla tehtyyn tilanneseurantaan, tiedon analysointiin, ongelmakohtien tunnistamiseen ja tutkimuksellisten ratkaisumallien kehittämiseen. Muuttovirtaa pyritään ohjaamaan niin, että tulomuutto on lähtömuuttoa suurempaa ja tukee seudun kaikenpuolista elinvoimaisuutta.

Muuttoliikkeet ruotsinkielisillä alueilla Suomessa

Svenska Finlands Folkting, 2020–2021

Tutkija: **Dan Sundblom**

Projektissa tutkitaan maastamuuttoa, maahanmuuttoa ja maan sisäisiä muuttoliikkeitä ruotsinkielisillä alueilla Suomessa. Projekti koostuu asiantuntijahaastattelusta, joissa selvitetään, miten erilaiset keskeiset toimijat näkevät haasteet ja mahdollisuudet liittyen muuttoliikkeisiin ruotsinkielisillä alueilla. Tämän lisäksi projektin aineisto koostuu tilastoista ja taustatiedoista muuttoliikkeistä. Hankkeesta tulee raportti, jota voidaan käyttää strategisessa kehitystyössä koskien suomenruotsalaisia.

Perheen erossaolo, maahanmuuttostatus ja arjen turvallisuus: haavoittuvien maahanmuuttajien kokemuksia ja strategioita

Suomen Akatemia, 2018–2022

Tutkijat: **Marja Tiilikainen, Johanna Hiitola, Abdirashid Ismail ja Jaana Palander**

Hanke tutkii tiukentuneen maahanmuuttopolitiikan vaikutuksia arjen turvallisuuden kokemuksiin ja organisoimiseen haavoittuvien maahanmuuttajien ja heidän transnationaalisten perheidensä keskuudessa. Tarkastelemme yhtäältä sellaisia somalialaisia, joilla ei maahanmuuttostatuksensa vuoksi ole oikeutta perheenyhdistämiseen, ja toisaalta afganistanilaisia, irakilaisia ja somalialaisia pakolaisia, joilla on jatkuva oleskelulupa ja jotka yrittävät täyttää perheenyhdistämisen toimeentuloedellytyksen. Erityinen alaryhmä jälkimmäisessä kategoriassa ovat yksintulleet alaikäiset. Lisäksi selvitämme yksintulleiden alaikäisten perheenyhdistämistä lainsäädännön näkökulmasta. Tutkimus tuottaa uutta tietoa maahanmuuttopolitiikan sekä haavoittuvien maahanmuuttajien ja heidän perheidensä kokemusten risteyskohdista.

Relational Wellbeing in the Lives of Young Refugees in Finland, Norway and the Scotland

NordForsk, 2020–2024

Tutkijat: **Marja Tiilikainen, Fath E. Mubeen ja Mervi Kaukko (TaY)**

Hankkeessa tutkitaan alaikäisinä yksin tulleiden pakolaisnuorten hyvinvointia Suomessa, Norjassa ja Skotlannissa. Hankkeen lähtökohtana on ajatus siitä, että hyvä

elämä oleskeluluvan saamisen jälkeen rakentuu sosiaalisten verkostojen muodostumisen avulla. Tutkimuksen keskiössä ovat vastavuoroisuus ja vieraanvaraisuus. Noin kolmen vuoden seurantajakson aikana nuoret tuottavat taidetyöpajoissa kuvia ja esineitä, joilla he kuvaavat sosiaalisten suhteiden tuottamaa hyvinvointia elämässään. Aineistoa kerätään myös yksilö- ja parihaastatteluilla. Hanke toteutetaan yhteistyössä taideterapeuttien ja taiteilijoiden kanssa. Hanketta koordinoi Bedfordshiren yliopisto. Hankekumppaneita Siirtolaisuusinstituutin ohella ovat Tampereen yliopisto sekä NORCE Norwegian Research Centre.

Siirtolaisuus ennen ja nyt -podcast

Tieteen tiedotus ry, 2021–2022

Tutkijat: Saara Pellander ja Miika Tervonen

Podcast pyrkii monipuolistamaan siirtolaisuudesta käytyä keskustelua ja tuomaan siihen liittyvää uusinta tutkimustietoa viihdyttävään ja helposti omaksuttavaan muotoon. Ihmiset, jotka muuttavat tällä hetkellä Suomeen, nähdään usein pyrkimyksineen ja tavoitteineen hyvin erilaisina kuin suomalaiset, jotka muuttivat aiemmin tai muuttavat nykyään muualle. Lopulta ihmisten liikkeelle lähtöjen välillä on kuitenkin enemmän samankaltaisuuksia kuin eroja. Tämän podcastin avulla ihmisten liikkuvuuden pääsee näkemään eri valossa – suomalaisten siirtolaisuuteen suhteutettuna. Podcast-jaksojen sisällön suunnittelussa hyödynnetään instituutin tutkijoiden olemassa olevaa tutkimustietoa sekä instituutin ainutlaatuista siirtolaiskirjeiden, video-, äänitallenteiden ja muiden arvokkaiden arkistoaineistojen kokoelmia. Hankkeessa tuotetaan 10 podcast-jaksoa ja koulutetaan instituutin henkilökuntaa podcast-tuotantoon.

STRATEGI – Stannare på landsbygden i Svenska Österbotten

Leader, Aktion Österbotten, Gustaf Svanljungs stiftelse, Svenska Österbottens Kulturfond 2021–2022

Forskare: Magnus Enlund och Dan Sundblom

Forskning på urbanisering undersöker i regel utflyttarna, det vill säga omständigheterna kring att människor väljer att flytta. Projektet STRATEGI (Stannare för hållbar utveckling på landsbygden) studerar istället stannarna – varför människor väljer att stanna och omständigheterna som gör det möjligt att stanna. På så sätt sätter projektet fokus på de faktorer som gör landsbygdsorter långsiktigt livskraftiga. Utgångspunkten är att livskraften är beroende dels av de lokala samhällenas inre kvaliteter, dels av samhälleliga utvecklingsstrategier. Projektet genomför fem fallstudier i Österbotten (Terjärv, Jeppo, Munsala, Maxmo och Molpe) där även utvecklingsinsatser genomförs på basen av de resultat som tas fram. Projektet genomförs som ett sa-

marbete mellan Åbo Akademi/Regionalvetenskap, Migrationsinstitutet/Centret för Svenskfinland och Yrkeshögskolan Novia.

The Regions for Migrants and Refugees Integration, REGIN Project

Euroopan unioni, 2020–2022

Suomen liitännäispartneruus: Elli Heikkilä

REGIN -hankkeessa on 10 partnerin, joista Pohjoismaita edustaa Partnership Skåne Ruotsista, lisäksi liitännäispartnereita ja Suomen edustaja on Siirtolaisuusinstituutti. Hankkeen koordinaattorina toimii The Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR). Hankkeen tavoitteena on parantaa kotouttamistoimenpiteiden suunnittelua ja seurantaa. Tavoitteena on myös identifoida kotouttamisindikaattoreita alueellisella tasolla. Hankkeessa kehitetään työkaluja mahdollistamaan alueellista suoriutukykyä vahvistaa maahanmuuttajien ja pakolaisten kotoutumista. Hankkeessa edistetään dialogia, yhteistyötä käytännössä ja aloitekykyä partnereiden välillä.

Toimintatutkimusta turvapaikanhakijoiden karkotettavuudesta (ARADE)

Suomen Akatemia (tutkijatohtori), 2018–2022

Tutkija: Eveliina Lyytinen

”Pakolaiskriisin” seurauksena Suomesta karkotettavien ihmisten kirjo ja määrä ovat nopeasti kasvaneet. Karkotuksiin liittyvä yhteiskuntatieteellinen tutkimus on kuitenkin vielä vähäistä Suomessa. Tässä tutkimushankkeessa tehdään turvapaikanhakijoiden karkotuksiin liittyvää toimintatutkimusta kolmesta teemaattisesta näkökulmasta: 1) karkotuksiin liittyvät lait, politiikat ja käytännöt, 2) luottamus ja epäluottamus karkotuksiin liittyvässä kansalaisaktiivisissa, ja 3) turvapaikanhakijoiden karkotusmatkat. Monitieteisen tutkimuksen tavoitteena on tarjota uusia yhteiskunnallisia, teoreettisia ja menetelmällisiä avauksia turvapaikanhakijoiden karkotettavuuden kriittisen arvioinnin tueksi. ”Taistelevan tutkimuksen” lähestymistapa edistää tätä tavoitetta vahvistamalla tutkimukseen osallistuvien toimijuutta ja kansatutkijuutta.

Uskontolukutaito moniarvoisessa yhteiskunnassa

Argumenta-hanke, Suomen Kulttuurirahasto, 2019–2021

Tutkija: Marja Tiilikainen

Monitieteinen tutkimushanke pureutuu uskontoihin ja suomalaiseen yhteiskuntaan liittyviin kysymyksiin. Uskontolukutaidolla tarkoitetaan tietoa, ymmärrystä ja sensitiivisyyttä erilaisten uskonnollisten ja katsomuksellisten näkemysten ristipaineissa. Hankkeessa tarkastellaan aihepiiriin liittyvän tutkimuksen nykytilaa ja etsi-

tään väyliä entistä monitieteisempään uskonnontutkimukseen Suomessa. Hankkeen työryhmään kuuluvat lisäksi hankkeen johtaja Tuula Sakaranaho ja Johanna Konttori Helsingin yliopistosta, Martin Ubani Itä-Suomen yliopistosta, Aini Linjakumpu ja Tapio Nykänen Lapin yliopistosta, Inkeri Rissanen Tampereen yliopistosta ja Ruth Illman Donner-instituutista. Lisätietoa: <https://katsomukset.fi/argumenta/>

KIRJAHANKKEET

Aatteen arvo ja hinta – Suomalainen älymystö Stalinin vainoissa

Toivo Flink

Tutkimuksessa selvitetään yhä tuntuvaa Stalinin vainoissa Neuvostoliitossa 1920–1930-luvuilla koettua suomalaisen koulutuksen, sivistyksen ja kulttuurin alennustilaa. Poliittisessa terrorissa menehtyi aloitekykyisimpiä ja lahjakkaimpia. Joukkoon kuului myös suomalaisia (inkeriläisiä, punapakolaisia ja USA:n sekä Kanadan siirtolaisia). Heidän elämänvaiheensa ovat valtaosaltaan selvittämättä. Selvittelyyn paneudutaan uutta julkista ja venäläisten arkistojen aineistoa tutkimalla.

Amerikan- ja Ruotsin suomalaisten tarinoita 1800-luvulta alkaen

Juha Tainio ja Jouni Korkiasaari

Siirtolaisuusinstituutille siirtyneet Ragnar Lassinantti 100 juhlavuoden kotisivut www.lassinantti.se päivitetään ja vuoden 2017 ”Oskari Tokoi ennen ja jälkeen 1917” Suomi 100 seminaarien anti kootaan julkaisuksi, jossa vanha ja uusi materiaali kerätään myös virtuaalisesti Siirtolaisuusinstituutin uusille kotisivuille. Juha Tainio ja Jouni Korkiasaari olleet parin vuoden ajan Tokoin jäljillä keräten materiaalia ja molemmilla on tietoa myös ruotsinsuomalaisuudesta.

Den finlandssvenska emigrationens historia

Krister Björklund

Boken beskriver den finlandssvenska emigrationen ur ett brett, historiskt perspektiv. Finlandssvenskarnas flyttningsbenägenhet har genom tiderna varit mycket omfattande. Benägenheten att flytta utomlands har varit betydligt större än bland de finskspråkiga finländarna.

Emigrationen från Svenska Österbotten till Amerika och Sverige 1893–1976

Magnus Enlund

Doktorsavhandlingen handlar om erfarenheter av emigrationen från svenskspråkiga delen av Österbotten till Amerika och Sverige. Som empiriskt material används amerikabrev från perioden 1893–1937 och intervjuer gjorda i Sverige 2011 om emigrationen till Sverige under perioden 1953–1976.

Fennoskandian aikamatkat

Juha Tainio

Tietokirjan tavoite on valottaa tietoa Fennoskandian muinaisten asukkaiden asuinpaikoista ja asumisesta sekä kansanosien liikkeistä Pohjanlahden molemmilla puolilla, Pohjoiskalotilla, muinaisten kveenien ja kainuulaisten asu-

ma-alueilla Keski-Ruotsin suomalaismetsissä Mälارين laaksosta aina Skåneen saakka. Arkeologiset löydöt ja paikannimet ovat teoksen pohjana muinaisten ihmisten asumisen ja liikkumisen ymmärtämiseen ja selittämiseen. Useamman kielen taito avaa sanoille laajemman merkityksen ja kertoo ihmisten muuttamisesta. Myös ihmisjoukkojen, heimojen ja kansojen nimet ovat selitettävissä niiden muinaisten asuinpaikkojen maiseman avulla.

Historiken Norden

Kjell Herberts

Historiken dokumenterar tidningen Finska Amerikanaren i USA, och dess olika skeden från slutet av 1800-talet till 2010-talet.

Maahan muuttaneiden poliittinen osallistuminen

Pekka Kettunen (toim.)

Kirja kokoaa yhteen artikkeleita jotka lähestyvät aihetta eri näkökulmista, niin suoran osallistumisen kuin vaaliosallistumisen kautta. Kirja tarjoaa sekä teoreettista ja metodologista tietoa aihepiiristä että tuoretta tietoa maahan muuttaneiden poliittisen osallistumisen muodoista ja tilanteesta Suomessa tällä hetkellä. Aihetta tarkastellaan muun muassa turvapaikanhakijoiden aktivismin, järjestötyön, poliittisen osallistumisen muotoutumisen sekä äänestämisen ja vaaliehdokkuuden näkökulmaista. Kirja ilmestyy alkuvuodesta 2022.

Muuttoliike ja Suomen aluekehitys

Hannu Katajamäki

Muuttoliikkeet ovat muovanneet perustavanlaatuisesti Suomen alueellista organisoitumista. Teoksessa osoitetaan muuttoliikkeiden yhteys aluekehitykseen viimeisen kahden sadan vuoden ajalta.

Suomalaiset siirtolaiset maailmalla

Ismo Söderling ja Jouni Korkiasaari

Kahden kokeneen tutkijan yleiskatsaus suomalaisiin maailmalla luo ajankohtaisen ja päivitetyn kuvan ulkosuomalaisista, heidän vaiheistaan ja viime vuosikymmenien muutoksista siirtolaisuudessa.

Suomalaisten jäljillä Australiassa

Satu Beverley

Australiassa asuu nykyisin noin 30 000 suomalaista. Suomalaiset ovat levittäytyneet työn perässä eri puolille maata omiin yhteisöihinsä. Lähes poikkeuksetta Suomesta lähteneet ovat perustaneet erilaisia seuroja yhteisöllisyyden edistämiseksi. Satu Beverleyn tulevassa kirjassa käydään läpi seurojen toimintaa do-

kumenttien ja henkilökohtaisten haastattelujen perusteella. Kirja antaa hyvän läpivalaisun australiansuomalaisten elämästä ja järjestötoiminnasta viimeisen sadan vuoden aikana.

Unelma paratiisista Brasiliassa – Niilo Valtonen Penedon utopiyhteisössä

Ismo Söderling ja Jarmo Hietarinta

Suomalaiset perustivat 1900-luvun alussa useita utopiyhteisöjä Etelä-Amerikkaan. Tunnetuimmat olivat Argentiinan Colonia Finlandesa ja Brasilian Penedo. Kasvissyöntiin ja luontaishoitoon keskittynyt utopiyhteisö Penedossa perustettiin 1920-luvun lopussa. Niilo Valtosen käsikirjoitus Penedon vaiheista 1930-luvulta vuosituuhannen loppuun valmistui vuonna 1996. Tätä käsikirjoitusta on hyödynnetty ja tarkasteltu suuren suomalaisen utopiyhteisön monivaisia jännitteitä.

Vähemmistöt muuttajina: näkökulmia suomalaisen muuttoliikehistorian moninaisuuteen

Miika Tervonen ja Johanna Leinonen

Vähemmistöt muuttajina -julkaisu tekee uuden avauksen muuttoliikkeiden ja toiseuksien historiaan ja nykypäivään käsittelemällä kulttuurisia ja seksuaalisia vähemmistöjä, rodullistettuja ja kuulovammaisia maastamuuttajina. Kirjan tapaustutkimukset keskittyvät vähemmistöjen liikkuvuuteen liittyviin kokemuksiin 1800-luvun lopulta 2020-luvulle. Hanke purkaa ohitettujen muuttoliikekokemusten kautta tutkimuksen ja julkisen keskustelun hiljaisuuksia ja sokeita pisteitä Suomessa ja haastaa kansallisvaltiokeskeistä tapaa hahmottaa muuttoliikkeitä ja niiden yhteiskunnallista merkitystä. Se uudistaa ulkosuomalaisuuteen liittyvää tutkimuskenttää ja tutkii myös esimerkiksi saamelaisen alkuperäiskansan kulttuurin säilymisen haasteita uudesta näkökulmasta.

Tutkimus – Forskning – Research

1. Pirkko Kanervo, Terhi Kivistö & Olli Kleemola (toim.): Karjalani, Karjalani, maani ja maailmani. 2018.
2. Eveliina Lyytinen (toim.): Turvapaikanhaku ja pakolaisuus Suomessa. 2019.
3. Johanna Leinonen & Auvo Kostiaainen (toim.): Transnational Finnish Mobilities: Proceedings of FinnForum XI. 2019.
4. Eero Sappinen: Värmlannin metsäsuomalaiset, Asutushistoriasta, agraarista kulttuurista ja muutoksesta. 2019.
5. Pirtta Frigren (toim.): Merenkulkijoiden siirtolaisuus. 2019.

Julkaisuja – Publikationer – Publications

1. Olavi Hartonen, Krister Björklund, Jouni Korkiasaari & Ismo Söderling (toim.): Handbok för lärare. 2016.
2. Edward W. Laine. Auvo Kostiaainen (toim.): A Century of Strife: The Finnish Organization of Canada 1901–2001. 2016.
3. Arno Tanner & Ismo Söderling (toim.): Venäjänkieliset Suomessa. Huomisen suomalaiset. 2016.
4. Elli Heikkilä & Tuomas Martikainen: Maassamuutto ja siirtolaisuus kehityksen moottoreina? IX Muuttoliikesymposium 2015. 2016.
5. Sanna Saksela-Bergholm: Behöver vi ett invandrarråd? En kartläggning över intresset för ett invandrarråd i Jakobstadsregionen. 2016.
6. Minna Körkkö, Merja Paksuniemi, Sari Niemisalo ja Rauna Rahko-Ravanti (toim.): Opintie sujuvaksi Lapissa. 2017
7. Vieno Zlobina: Heidän ihanteensa murskattiin. Tyttären tarina Säde-kommuunasta Neuvosto-Karjalassa. 2017.
8. Vieno Zlobina: Their Ideal Were Crushed. A Daughter's Story of the Säde Commune in Soviet Karelia. 2017.
9. Markku Mattila & Jaana Anglé: Vieraskieliset lapset eteläisellä Pohjanmaalla. 2017.
10. Marko Kelahaara & Markku Mattila: Onneen ei ole oikotietä tässä maassa. Kauhava ja Kauhavan vastaanottokeskus. 2017.
11. Tyyne Martikainen: Ingermanländarnas rätt att ihågkommas. 2018.
12. Kaisa Nissi: Uskonnot, kulttuurit ja perhe. Etnologinen tutkimus monikulttuuristen liittojen kerronnoista Suomessa. 2017.
13. Tytti Laine: International Degree Students and Graduates A Follow-up Study on Employment and Social Integration into Turku. 2017.
14. Paula Könnilä: Las raíces finlandesas en España. Estudio sobre los movimientos migratorios de Finlandia a España. 2017.

15. Ismo Söderling (toim.): Pesäpallolua maailmalla – Siirtolaiset kertovat. 2017.
16. Saija Benjamin: People who don't live what we live, don't understand. Youths' experiences of hypermobility. 2017.
17. Elli Heikkilä (Ed.): Immigrants and the Labour Markets. Experiences from abroad and Finland. 2017.
18. Patrik Söderberg: Ung i Österbotten Nuoret Pohjanmaalla 2016–2017. 2017.
19. Inkeri Lamér: Tung metall. Finska fartygsbyggare i Göteborg. 2017.
20. Linda Bäckman: Integration i projektform – en kartläggning av integrationsprojekt i Svenskfinland. 2017.
21. Elina Turjanmaa: Helpompaa olla omien kanssa? Maahanmuuttajanuorten ja suomalaistaustaisten nuorten väliset kaverisuhteet Turussa, Raisiossa ja Uudessa-kaupungissa. 2018.
22. Karin Lindfors & Asta Lumikero (toim.): Den första veckan grät jag... 2018.
23. Dan Sundblom & Pia Liljeroth: Morgondagens skärgårdsbo. 2018.
24. Marko Juntunen & Osama Al Aloulou: Resettled refugees and asylum seekers in the Finnish housing market. Iraqi, Syrian and Eritrean experiences. 2019.
25. Marjo Mela & Markku Mattila: Latvialaiset Suomessa. 2019
26. Merja Paksuniemi, Minna Körkkö, Pigga Keskitalo & Katja Norvapalo (toim.): Opas-kirja oppilaan kohtaamiseen monikulttuurisessa koulun arjessa. 2019.
27. Johanna Leinonen (toim.): Muuttoliikebibliografia. 2019.
28. Rolle Alho & Kaja Kumer-Haukanömm (toim.): Liikkuvuus, muuttoliike ja ylijäiset suhteet Suomen ja Viron välillä. 2020.
29. Rolle Alho & Kaja Kumer-Haukanömm (toim.): Mobiilisus, ränne ja hargmaised kontaktid Eesti ja Soome vahel. 2020.
30. Reijo Rautajoki: Vaiettu vaellus. 2020.
31. Sari Vanhanen: Kenen oppimisesta onkaan kyse? AboaNova – Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen Turun seudulla. 2020.
32. Inkeri Lamér: Kotona Ruotsissa. Suomalaisten asumisuria Göteborgissa. 2020.
33. Pekka Kettunen, Matti Välimäki ja Tuomas Zacheus: Varsinais-Suomen maahanmuuttostrategia 2020-luvulle: Tausta-aineistot. 2020.
34. Anne Häkkinen: Ylijäinen avioliitto. Puolisovalinta ja avioituminen Suomessa asuvien kurdien keskuudessa. 2020.
35. Pasi Saukkonen: Vimmainen maailma. 2020.
36. Merja Paksuniemi, Minna Körkkö, Pigga Keskitalo & Katja Norvapalo (eds.): Guide to Culturally Responsive Teaching and Diverse Learners in the Daily Life of Schools. 2020.
37. Tuomas Martikainen & Pirkko Pitkänen (toim.): Muuttoliikkeiden vuosisata. 2020.
38. Päivi Sihvola: Kirjeitä Karjalasta. Amerikansuomalaisen Saaren perheen kolme poikaa Neuvosto-Karjalan ihannevatiota rakentamassa 1930-luvulla. 2020.
39. Elli Heikkilä (toim.): Mihin suuntaan Suomi kehittyy? Liikkuvuuden ja muuttoliikkeen dynamiikka. X Muuttoliikesymposium 2019. In Which Direction is Finland Evolving? The Dynamics of Mobility and Migration. 2020.

40. Silja Hiironniemi: Amerikan matkaajat. 2021.
41. Harri Vanhala: Kommuuna Kylväjä. Amerikansuomalainen kolhoosi Donin aroilla. 2021.

Raportit

1. Kjell Herberts: Inte bara Sverige. 2019.
2. Outi Lepola: Kriisituesta kuntosalikorttiin. Yksintulleiden nuorten jälkihuolto kunnissa. 2019.
3. Tuomas Hovi, Miika Tervonen ja Heidi Latvala-White: Muuttuva ulkosuomalaisuus. Kyselytutkimus maastamuutosta ja ulkosuomalaisuudesta. 2021
4. Magdalena Kosová & Liselott Sundbäck: Forskning omsvensk integration – en kartläggning och röster från fältet. 2021.

Muut julkaisut

1. Antti Välikangas: Suomi sydämessä. 2017.
2. Kari Sallamaa (toim.): Maailman hallaa. Amerikasiirtolainen Otto Birger Haanpään runoja. 2018.

Siirtolaisuus–Migration

Neljä kertaa vuodessa ilmestyvässä lehdessä julkaisemme artikkeleita ja uutisia suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lehdet: journal.fi

Finnish Yearbook of Population Research

Kerran vuodessa ilmestyvää, englanninkielistä vertaisarvioitua aikakauskirjaa julkaisevat Suomen Väestötieteen yhdistys, Väestöliiton Väestöntutkimuslaitos ja Siirtolaisuusinstituutti. Lue lisää: journal.fi

Kirjatilaukset:
<http://kauppa.siirtolaisuusinstituutti.fi>

siirtolaisuusinstituutti.fi
+358 (0)2 2840 440

Tilaa uutiskirje kotisivuiltamme!

facebook.com/Siirtolaisuusinstituutti
twitter.com/info_migration